

KATAKAL

Ročník V.

17. 3. 2024

Číslo: 15

PIATA PÔSTNA NEDEĽA

R.: Bože, stvor vo mne srdce čisté.

In 12, 20 - 33

Niektorí z tých, čo sa cez sviatky prišli klaňať Bohu, boli Gréci. Pristúpili k Filipovi, ktorý bol z galilejskej Betsaidy, a prosili ho: „Pane, chceli by sme vidieť Ježiša.“

Filip šiel a povedal to Ondrejovi. Ondrej a Filip to išli povedať Ježišovi.

Ježiš im odpovedal: „Nadišla hodina, aby bol Syn človeka oslávený. Veru, veru, hovorím vám: Ak pšeničné zrno nepadne do zeme a neodumrie, ostane samo. Ale ak odumrie, prinesie veľkú úrodu. Kto miluje svoj život, stratí ho, a kto svoj život nenávidí na tomto svete, zachráni si ho pre večný život. Ak mi niekto slúži, nech ma nasleduje! A kde som ja, tam bude aj môj služobník. Kto bude mne slúžiť, toho poctí Otec.“

Teraz je moja duša vzrušená. Čo mám povedať? Otče, zachráň ma pred touto hodinou? Ved' práve pre túto hodinu som prišiel. Otče, osláv svoje meno!“

A z neba zaznel hlas: „Už som oslávil a ešte oslávim.“

Zástup, ktorý tam stál a počul to, hovoril, že zahrnelo. Iní vraveli: „Anjel s ním hovoril.“

Ježiš povedal: „Nie kvôli mne zaznel tento hlas, ale kvôli vám. Teraz je súd nad týmto svetom, teraz bude knieža tohto sveta vyhodené von. A ja, až budem vyzdvihnutý od zeme, všetkých pritiahnem k sebe.“

To povedal, aby naznačil, akou smrťou zomrie.

Scéna príchodu Grékov hľadajúcich Ježiša sa nachádza už po jeho vstupe do Jeruzalema. Ide o veriacich v židovské náboženstvo, ktorí pochádzajú z pohanského prostredia a zúčastňovali sa púte na Veľkú noc. Ich žiadosť, sprostredkovaná apoštolmi Filipom a Ondrejom, dáva Ježišovi príležitosť, aby v Jánovom evanjeliu predniesol svoju poslednú verejnú reč. Tá je na viackrát prerušená hlasom z neba a zástupom. Jej hlavnou témou sú nastávajúce udalosti a ich dôsledky pre jeho nasledovníkov a ostatných.

„Nadišla hodina, aby bol Syn človeka oslávený.“ Termíny „hodina“ a „sláva (oslávenie)“ tiahnuce sa celým evanjeliom, poukazujú na vyvrcholenie Ježišovho života. Nimi Ježiš poukazoval na svoju smrť a zmŕtvychvstanie. Už v prostredí Jeruzalema dáva posledné výzvy a upozornenia na ich príchod. Atmosféra je napätá a pašie sú na spadnutie. Ježiš je na mieste, je čas Veľkej noci. Veľrada na čele s Kajfášom sa rozhodla a Judáša vnútorne zožiera nesúhlas s Ježišovým učením.

Na prvý pohľad sa zdá, že situáciu má v ruke veľrada s Judášom. No skutočným Pánom nad udalosťami je Ježiš a jeho Otec. Aj to je zmyslom posledných verejných vyhlásení. Téma príchodu Grékov zároveň poukazuje aj na poslednú príležitosť, kedy sa k Ježišovi zhromažďujú ľudia. Ježiš ich nepriamo vyzýva, aby sa pred udalosťami „hodiny a oslávenia“ rozhodli. Buď ho odmietnu a pridajú sa na stranu tých, čo ho chcú odstrániť, alebo sa k nemu pripoja. No zjednotenie s Ježišom znamená nasledovanie jeho osudu.

Kristus to vyjadruje aj obrazom pšeničného zrna, ktoré ak „nepadne do zeme a neodumrie, ostane samo. Ale ak odumrie, prinesie veľkú úrodu.“ Neprijatie Ježiša teda znamená akúsi sebaexkomunikáciu z jeho spoločenstva. Taký človek ostane sám. Zotrvanie v spoločenstve však vyžaduje „padnutie na zem“ a „odumretie“. Je to jasný náznak Ježišovej smrti a zdieľanie jeho utrpenia v budúcnosti zo strany učeníkov. No len tak možno dospieť k „veľkej úrode.“

Smrť na kríži je podľa Ježiša nevyhnutná v tom zmysle, že sa pre ňu rozhodol a je podľa Otcovej vôle. Len to dodá zrnám možnosť rozmnoženia sa. Ježiš to vyjadruje aj výrokom: „A ja, až budem vyzdvihnutý od zeme, všetkých pritiahnem k sebe.“ Zmyslom vyvýšenia na kríži je aj zhromaždenie tak židov ako aj pohanov. Ako už pred tým prorokoval Kajfáš, „že Ježiš má zomrieť za národ, a nielen za národ, ale aj preto, aby zhromaždil vedno rozptýlené Božie deti.“ Kríž takto otvára bránu do neba a do pravého spoločenstva toho, „čo zostúpil z neba, Syn človeka.“

Posledná výzva pred Veľkou nocou. Je historická, ale zároveň aj každoročne aktuálna.

Teraz je už hodina Ježišovho utrpenia blízko, a tak vystupuje do Jeruzalema, aby slávil Velkú noc, ktorá bude jeho Velkou nocou, jeho prechodom z tohto sveta k Otcovi. Keď Ježiš vstupuje do svätého mesta, je prijatý mesiášskymi zvolaniami a zdá sa byť na vrchole svojho úspechu natoľko, že jeho protivníci zvolajú: „Hľa, celý svet ide za ním!“

Potom sa stane niečo, čo túto verejnú mienku očividne potvrdzuje: evanjelista poznamenáva, že „medzi tými, ktorí prišli do Jeruzalema ako pútnici, aby sa počas sviatkov zúčastnili bohoslužieb, boli určití pohania“, teda nežidia, pohania pochádzajúci z iných národov. Prišli si uvidieť učiteľa a proroka oslavovaného zástupmi, Ježiša, o ktorom všetci rozprávajú. Ale zdá sa, že sú plní bázne pri pomyslení na stretnutie s ním a neodvažujú sa priblížiť priamo k nemu, ale obrátia sa na Filipa, učeníka s gréckym menom, pôvodom z galilejskej Betsaidy, dediny obývanej aj nežidovským obyvateľstvom. Filip sám je asi ohľadom tohto stretnutia na pochybách, obráti sa teda na Ondreja a všetci sa potom spoločne vydajú za Ježišom.

Jeho smrť umožní aj pohanom spoznať jeho pravú totožnosť a spolu s tým pochopiť jeho pravé poslanie, teda zjavenie neviditeľného Boha. Preto Ježiš podobne ohlasuje hodinu, kedy ho národy budú môcť vidieť a stretnúť sa s ním. Práve to Ježiša čaká: utrpenie a smrť, udalosť, kedy bude vyvýšený, a tak k sebe bude môcť pritiahnúť všetkých ľudí.

Je tu však ešte niečo viac. Ježiš vidí v smrti na kríži svoju vlastnú slávu. Ježiš má naozaj dôvod, pre ktorý stojí zato dať život až na smrť, a tak má aj dôvod, prečo žiť. To by malo platiť nielen pre neho, ale aj pre každého, kto sa vydá nasledovať ho.

Ale je potrebné zaznamenať aj Ježišovu úzkosť spojenú s myšlienkou na hroziacu smrť; napriek tomu v optike štvrtého evanjelia, kde je krížová cesta cestou slávy, Ježiš okamžite zareaguje tým, že preukáže pevnú vieru. Život strávený láskou môže byť odovzdaný iba z lásky k ľuďom, aj za cenu toho, že skončí nespravodlivou smrťou.